

Forud for kommunalvalget i 2001 gav Indenrigsministeriet i to tilfælde i forbindelse med konkrete forespørgsler fra kommuner udtryk for den opfattelse af gældende ret, at en ændring af styrelsesvedtægten, hvorefter medlemstallet af henholdsvis kommunalbestyrelsen eller amtsrådet ændres, skal være vedtaget senest otte uger før valgdagen. Dette måtte efter ministeriets opfattelse også gælde, selvom det bekendtgjorte antal medlemmer, der skulle vælges til kommunalbestyrelsen, var i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens senere vedtagne beslutning om ændring af styrelsesvedtægten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder det på denne baggrund hensigtsmæssigt, at der indsættes en bestemmelse i den kommunale valglov om, hvornår en ændring af medlemstallet af kommunalbestyrelsen henholdsvis amtsrådet senest skal være vedtaget i valgåret for at få virkning fra førstkommende valgperiode. Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i den kommunale valglov om, at en ændring af styrelsesvedtægten, hvorved kommunalbestyrelsens henholdsvis amtsrådets medlemstal ændres, skal være vedtaget af kommunalbestyrelsen henholdsvis amtsrådet senest den 1. september i valgåret for at få virkning fra førstkommende valgperiode. Denne frist er fastsat, for at antallet af medlemmer, der skal vælges, er endeligt afklaret i passende tid inden fristen for, at kommunalbestyrelsen henholdsvis amtsrådet skal bekendtgøre antallet af dem, der skal vælges (senest tirsdagen otte uger før valgdagen). Den foreslåede bestemmelse er en gyldighedsforskrift, der indebærer, at ændringer af medlemstallet, der er besluttet senere end den 1. september i valgåret, ikke har virkning fra førstkommende valgperiode.

Der henvises til forslaget § 3, nr. 2.

2.4. Præcisering af tidspunktet for kandidaters og stilleres opfyldelse af valgretsbetingelserne til kommunale valg

Efter § 1 i lov om kommunale valg er valgret til kommunale valg betinget af, at vedkommende person på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i (amts)kommunen og herudover enten har dansk indfødsret eller er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union eller i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget de sidste tre år forud for valgdagen. Det er endvidere en betingelse, at vedkommende ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6. Tilsvarende er valgbarhed til kommunale valg bl.a. betinget af, at vedkommende på valgdagen opfylder valgretsbetingelserne, jf. lovens § 3.

Efter § 3 i lov om kommunale valg skal en kandidat yderligere opfylde valgretsbetingelserne (bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget) senest 22 dage før valgdagen. Efter lovens § 20, stk. 1, skal en stiller opfylde valgretsbetingelserne (bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget) senest 22 dage før valgdagen. Herunder hører betingelsen om, at kandidaten eller stilleren skal opfylde betingelsen om fast bopæl i (amts)kommunen, dvs. opfylde betingelserne i lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven) for at være tilmeldt folkeregisteret i vedkommende (amts)kommune, jf. lovens § 1, stk. 3.

Bestemmelserne indebærer, at en person, der senest 22 dage før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne (bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget, der skal være opfyldt på valgdagen), herunder bopælskravet, gyldigt kan optræde som kandidat eller stiller i vedkommende (amts)kommune, selv om den pågældende – eksempelvis på grund af fraflytning senere end 22 dage før valgdagen – ikke vil opfylde valgretsbetingelserne på valgdagen. En kandidat, der ikke opfylder valgretsbetingelserne også på valgdagen, kan dog ikke vælges som medlem af eller stedfortræder til kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, jf. lovens § 3, jf. § 1.

Det er valgbestyrelsen, der skal undersøge, om kandidaterne på hver enkelt kandidatliste kan godkendes eller skal slettes af kandidatlisterne, jf. den kommunale valglovs § 27, stk. 1, 2. pkt. Valgbestyrelsen skal dermed også undersøge, om kandidaten opfylder valgretsbetingelserne og – hvis disse ikke er opfyldt senest 22 dage før valgdagen – slette kandidaten af kandidatlisten, jf. § 28, samt vejledning nr. 167 af 24. september 2001 om afholdelse af kommunale valg tirsdag den 20. november 2001, afsnit 6.3.3. pkt. 1. Valgbestyrelsen skal desuden undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlister efter reglerne i lovens §§ 23-25 er gyldige, jf. § 27, stk. 1, 1. pkt., herunder om kandidatlisten er underskrevet af det fornødne antal stillere, jf. § 25, stk. 1, 1. pkt. Selvom § 25 kun henviser til § 19, antages det, at valgbestyrelsen også skal slette stillere af kandidatlisten, som, jf. § 20, ikke opfylder valgretsbetingelserne senest 22 dage før valgdagen, jf. vejledning nr. 167 af 24. september 2001 om afholdelse af kommunale valg tirsdag den 20. november 2001, afsnit 6.3.2. pkt. 7.

Valgbestyrelsens undersøgelse af, om kandidater eller stillere skal slettes af kandidatlisten, finder sted efter udløbet af fristen for indlevering af kandidatli-